

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน

กรมสรรพากร

แนวข้อสอบมากกว่า 800 ข้อ

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) โดยวิธีสอบข้อเขียน ดังนี้

- (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักบัญชีเบื้องต้น และประมวลรัษฎากร
- (2) ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการกิจ
- (3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (4) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560
- (5) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (7) ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ข่าวสารด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของประเทศไทย และต่างประเทศในปัจจุบัน
- (8) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

320.-

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน
กรมสรรพากร**

ราคา 320.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน กรมสรรพากร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร	1
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร	19
➤ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540	27
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	39
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	60
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	96
➤ ความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชีเบื้องต้น	100
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชีเบื้องต้น	120
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 54 พ.ศ.2564	157
➤ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	167
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	207
✦ แนวข้อสอบรวมกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	
พ.ศ.2560	235
✦ แนวข้อสอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2564	252
➤ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน	
และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562	289
✦ แนวข้อสอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน	
การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2563	308
➤ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561	312
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	326
➤ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562	330
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2567	341
➤ ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่าง	
หน่วยรับงบประมาณ พ.ศ.2562	347
➤ ระเบียบว่าด้วยการก่องหนผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2562	355
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ข่าวสารด้านเศรษฐกิจ สังคม	
และเทคโนโลยีของประเทศไทยและต่างประเทศในปัจจุบัน	358

ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร

ประวัติการจัดตั้งและแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางแผนปฏิรูปการปกครองแล้ว ก็ได้ทรงวางระเบียบกิจการคลังใหม่โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 เพื่อเก็บรายได้ภาษีอากรของแผ่นดินมารวมไว้ ณ ที่แห่งเดียว ต่อมาจึงยกเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีเสนาบดีประจำต่างหาก ในปีพ.ศ. 2435 การภาษีอากรก็ได้ทรงปรับปรุงใหม่ โดยแต่งตั้งข้าหลวงคลังไปประจำทุกจังหวัดและทุกมณฑล เพื่อทำหน้าที่เก็บภาษีอากรจากรายษฎรโดยตรงแล้วรวบรวมรายได้ทั้งหมดส่งมารวมไว้ ณ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รายษฎรไม่ต้องเสียภาษีอากรมากนักย่ำแย่เหมือนแต่ก่อน ทั้งนี้ย่อมเป็นการปรับปรุงระบบการคลังอย่างยิ่งใหญ่ ทำให้ผลประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน เพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ในด้านรายจ่ายก็ทรงวางพิคัดอัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตามตำแหน่งเป็นที่แน่นอนแทนเงินเบี้ยหวัดที่จ่ายแต่เดิม และยังพระราชทานเบี้ยบำนาญแก่ข้าราชการเพื่อเป็นเครื่องเลี้ยงชีพเมื่อรับราชการไม่ได้แล้ว อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2439 พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก อันเป็นแบบฉบับที่จะต้องทำงบประมาณแผ่นดินสืบมาทุกปี

ครั้นปี พ.ศ. 2463 (ร.ศ.112) ประเทศไทยต้องประสบวิกฤตทางการเมืองอย่างหนัก ด้วยฝรั่งเศส ยกกองทหารมารุกรานดินแดนฝั่งแม่น้ำโขง รัฐบาลจำเป็นต้องส่งทหารไปตั้งรับข้าศึกที่เมืองอุบลราชธานี ทำให้เมืองปราจีนบุรีมีความสำคัญ ทางด้านยุทธศาสตร์และทาง การเมืองขึ้น ฉะนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองปราจีนบุรีเป็นมณฑลขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ และโปรดให้พระยาฤทธิรงค์ธนะ (สุกร์ ชูโต) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาล ต่อมาในการประชุม สมุหเทศาภิบาลครั้งแรกในปี พ.ศ. 2438 พระยาฤทธิรงค์ธนะ กราบทูลเสนาบดีกระทรวง มหาดไทยว่าอากรค่าน้ำในมณฑลปราจีนบุรี รัฐบาลได้รับเงินอากรเข้าพระคลัง น้อยกว่าเท่าที่ควรจะได้ เพราะนายอากรที่รับผูกขาดไม่มีเวลาที่จะเก็บได้ทั่วถึง ถ้าให้สมุหเทศาภิบาลจัดเก็บอากร ค่าน้ำและให้รางวัลส่วนลดแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ให้เป็นพนักงานเก็บ กำปั่นเก็บเงิน จะได้เงินหลวง เพิ่มขึ้นอีกมากมาย เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยจึงนำความไปกราบทูลกรมขุนศิริราชสังกาศ เสนาบดีกระทรวง พระคลังมหาสมบัติซึ่งไม่ทรงเห็นชอบด้วย ดังปรากฏข้อความในหนังสือ สาส์นสมเด็จพระหัดถ์ของ สมเด็จพระบรมราชาฯซึ่งทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น มีหนังสือทูลสมเด็จพระบรม ยานริสราชฯ ลงวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2478 อธิบายเรื่องเปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากรดังนี้

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

"หลายปีมาแล้วเมื่อ เซอร์ เอ็ดเวิร์ด กูก์ ยังเป็นที่ปรึกษากระทรวงพระคลัง วันหนึ่งมาหาหม่อมฉันที่วังวรดิศ พูดขึ้นว่า แດตรวจจนวนเงินแผ่นดินที่ได้รับประจำปีย้อนถหลังขึ้น ไปถึงรัชกาลที่ 5 เกิดประหลาดใจด้วยเห็นเงินจนวนรายได้ตั้งแต่ ค.ศ. 1896 (พ.ศ. 2439) เพิ่มขึ้นปีละมกๆ ไปตรวจดูทางภาษีอากร ก็ไม่ปรากฏว่าในระหว่างนั้นรัฐบาลได้ตั้งภาษีอากรอย่างใดขึ้นใหม่ หรือเพิ่มพิคัตตราภาษีเก้ออย่างใดอีก คิดไม่เห็นว่เงินแผ่นดินเพิ่มขึ้นมกมกด้วยเหตุใด ถมพวกข้าราชการกระทรวงพระคลังที่รับราชการอยู่ในเวลานี้ก็ไม่มีใครรู้แกนี้กว่บางทีหม่อมฉันจะทราบเหตุเพราะตัวหม่อมฉันทำราชการในสมัยนั้นจึงมถม หม่อมฉันตอบว่เหตุที่เงินแผ่นดินได้มกขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2439 นั้น หม่อมฉันทราบอยู่พอจะอธิบายได้ แต่นึกขวยใจอยู่หน้อยด้วยเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับตัวหม่อมฉันอยู่บ้าง ขออย่าให้แกเข้าใจว่หม่อมฉันเล้าอวดดีสำหรับตัว เพราะที่จริงเป็นความคิดและช่วยกันทำหลายคน แล้วหม่อมฉันจึงเล้าเรื่องตามที่เป็นมให้เซอร์ เอ็ดเวิร์ด กูก์ฟังก็พอใจแต่เรื่องที่หม่อมฉันเล่านั้นยังไม่เคยจดลงเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะเมื่อเซอร์ เอ็ดเวิร์ด กูก์ มาถมขอจนวนเงินด้วยวจา หม่อมฉันจำนวนเงินไม่ได้ ฟังมพบบัญชีจนวนเงินที่เพิ่มขึ้นครั้งนั้นเมื่อเร็วว่นี้ หม่อมฉันจึงเห็นควรที่จะเขียนทูลบรรเลงในจดหมายประจำสัปดาห์ ได้เรื่องอันเป็นมูลเหตุมีดังกล่วต่อไปนี้

เมื่อสมเด็จพะพุทธเจ้าหลวงทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้หม่อมฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเมื่อ ร.ศ.111 (พ.ศ. 2435) นั้นทรงพระราชดำริถึงลักษณะการปกครองหัวเมืองที่จะจัดต่อไปในภายหน้าเป็นยุคที่ 3 ชื่อ คือ

ข้อ 1 จะรวบรวมการบังคับบัญชาหัวเมือง ซึ่งเคยแยกกันอยู่ 3 กระทรวงคือ มหาดไทย กลาโหม กรมท่า ให้มารวมอยู่ในกระทรวงมหาดไทยเพียงกระทรวงเดียว

ข้อ 2 จะรวมหัวเมืองจัดเป็นมณฑลตามสมควรแก่ภูมิลำเนา ให้สะดวกแก่การปกครองและมีสมุหเทศาภิบาลบังคับบัญชาการทุกมณฑล

ข้อ 3 การเปลี่ยนแปลงที่ทรงพระราชดำริ จะค่อยจัดไปเป็นขั้นๆ มิให้เกิดการยุ่งเหยิงในการเปลี่ยนแปลงในปีแรก หม่อมฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นแต่ศึกษาหาความรู้ราชการในกระทรวงกับออกไปตรวจตามหัวเมืองฝ่ายเหนือซึ่งภายหลังจัดเป็นมณฑลอยุธยา มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก กับทั้งเมืองสุพรรณบุรี (เวลานั้นเมืองนครชัยศรียังขึ้นอยู่กรมท่า) เพื่อหาความรู้มาคิดกระรายการที่จะจัดต่อไปครั้นปีต่อมาถึง ร.ศ.112 (พ.ศ. 2436) เผอิญเกิดเหตุวิวาทกับฝรั่งเศส จะต้องส่งทหารไปเมืองอุบลทางเมืองปราจีนบุรีเพื่อจะให้สะดวกแก่การส่งทหาร จึงโปรดให้จัดตั้งมณฑลปราจีนขึ้นก่อนและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาฤทธิรงค์ธรรมา (ศุภร์ ชูโต) เป็นสมุหเทศาภิบาลคนแรก ต่อมาอีกปีหนึ่งจึงตั้งมณฑลอยุธยา มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลกและตั้งมณฑลอื่นในปีต่อมา

ในสมัยนั้น การเก็บภาษีอากรทั้งที่กรุงเทพฯ และตามหัวเมืองยังใช้วิธีกระทรวงพระคลังเรียกประมูล ให้มีผู้รับผูกขาดไปเก็บภาษีอากรต่างๆ ทุกปี พระยาอุทธรณ์ฯ ได้ไปจัดมณฑลปราจีนก่อนมณฑลอื่นอยู่ปีหนึ่ง รู้การในท้องที่ดีกว่าสมุหเทศาภิบาลคนอื่น เมื่อมีการประชุมสมุหเทศาภิบาลครั้งแรกในพ.ศ. 2438 พระยาอุทธรณ์ฯ มาบอกหม่อมฉันว่าอากรค่าน้ำในมณฑลปราจีนเงินหลวงที่ได้เข้าพระคลังยังน้อยกว่าที่ควรจะได้อยู่มาก เพราะนายอากรที่รับผูกขาดไป มีเวลาที่จะเก็บเฉพาะปีหนึ่ง ต้องรีบจัดเก็บให้ได้กำไรภายในเวลาที่ตนมีอำนาจ เพราะฉะนั้นใครจะเข้าว่าประมูลก็ต้องกะจำนวนเงินให้ได้ด้วยกลัวขาดทุน ยกตัวอย่างดังอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรีมีผู้รับประมูลเสนอเพียงปีละ 2,400 บาทเท่านั้น แม้จำนวนเงินเพียงเท่านั้น ใครเป็นนายอากร ยังต้องไปใช้วิธีเก็บเลี้ยงพระราชบัญญัติ เช่น คิดอุบายว่ากล่าวให้ราษฎรยอมเสียค่าน้ำเหมาตามครัวเรือน เป็นต้น เพื่อให้ได้เงินโดยเร็ว แต่ที่จริงนั้นนายอากรเก็บค่าน้ำได้แต่ราษฎรที่อยู่ใกล้ๆ พวกที่อยู่ห่างไกลออกไปนายอากรก็ไม่สามารถจะเก็บไปถึง ยังมีคนที่ไม่ต้องไปเสียภาษีอากรค่าน้ำอยู่โดยมาก พระยาอุทธรณ์ฯ เห็นว่าถ้าให้เทศาภิบาลเก็บอากรค่าน้ำให้ส่วนลดแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ใช้เป็นพนักงานเก็บ จะได้เงินหลวงเพิ่มขึ้นอีกมากหม่อมฉันเห็นชอบด้วยจึงนำความไปทูล กรมขุนศิริราชสังกาศซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังอยู่เวลานั้น ท่านไม่ทรงเห็นชอบด้วยตรัสว่า นายอากรไม่ส่งเงินฉันเอาตัวขังได้ ถ้าเทศาภิบาลไม่ส่งเงิน ฉันเอามาขังไม่ได้ เงินหลวงก็จะสูญเมื่อท่านตรัสอย่างนั้นหม่อมฉันก็สนใจ ต่อมาเมื่อใกล้จะสิ้นปี วันหนึ่งกรมขุนศิริราชฯ เสด็จมาหาหม่อมฉันที่กระทรวงมหาดไทย ตรัสถามว่าที่พระยาอุทธรณ์ฯ จะรับเก็บอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี จะรับได้จริง ๆ หรือ หม่อมฉันทูลถามว่าเหตุใดจึงจะกลับโปรดให้พระยาอุทธรณ์ฯ เก็บอากรค่าน้ำ ตรัสบอกว่านายอากรเดิมร้องขาดทุน ขอลดเงินอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี ผู้อื่นก็ไม่มีใครเข้าประมูลดูเหมือนจะนัดแนะกัน โกงกระทรวงพระคลัง จึงทรงพระดำริเปลี่ยนมาให้เทศาภิบาลเก็บ หม่อมฉันทูลถามว่าจะต้องพระประสงฆ์ให้ส่งจำนวนเงินสักเท่าใด ตรัสตอบว่าเพียงเท่าที่นายอากรผูกขาดไปปีก่อน อย่าให้เงินหลวงลดลงก็พอพระหฤทัย หม่อมฉันจึงบอกไปยังพระยาอุทธรณ์ฯ ตอบมาว่าจะรับเก็บและจะส่งเงินหลวงให้ได้เท่าที่นายอากรผูกขาด แนะนำให้หม่อมฉันทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงพระคลัง ข้อหนึ่งว่า ถ้าเทศาภิบาลเก็บเงินอากรค่าน้ำได้มากกว่าจำนวนที่นายอากรรับผูกขาดขึ้นไปเท่าใด ขอให้กระทรวงพระคลังอนุญาต ให้กระทรวงมหาดไทยใช้เงินที่เพิ่มขึ้นบ้าง ปลูกสร้างสถานที่ว่าการ และที่พักข้าราชการในมณฑลปราจีนซึ่งต้องการเงินอยู่ หม่อมฉันไปทูลกรมขุนศิริราชฯ ก็ทรงยอมทำตามคำพระยาอุทธรณ์ฯ แต่การที่มอบอำนาจให้เทศาภิบาลเก็บอากรค่าน้ำครั้งนั้นอยู่ข้างแปลก ด้วยกรมขุนศิริราชฯ มีรับสั่งให้ออกท้องตราณกษัตริย์ กระทรวงการคลัง ตั้งให้พระยาอุทธรณ์ฯ รัศมี เป็นขุนมัจฉาฯ (สรวีว่ากระไรหม่อมฉันจำไม่ได้) ตำแหน่งนายอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี พระยาอุทธรณ์ฯ ยังคอยดูอยู่จนกว่าตัวแค้นคนเดียวที่เป็นพระยาภินพาทองแล้วได้เลื่อนเป็นขุนและยังเก็บท้องตรากระทรวงพระคลังฉบับนั้นไว้เป็นที่ระลึก เพราะเหตุใดกรมขุนศิริราชฯ ท่านจึงทรงทำเช่นนั้น มาคิดดูภายหลังจึงเห็นว่าท่านเตรียมเพื่อพระยาอุทธรณ์ฯ จะทำไม่ได้ดังรับปีหน้าจะได้ตั้งคนอื่นได้สะดวกไม่ต้องขอโอนหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย แต่พระยาอุทธรณ์ฯ เก็บเงินอากรค่าน้ำ เมืองปราจีนบุรี ได้มากกว่าจำนวนเงินที่นายอากรเคยเก็บรับผูกขาดหลายเท่า

กระทรวงมหาดไทยก็เริ่มแลเห็นว่า การที่จัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลอาจจะจัดการเก็บเงินภาษีอากรซึ่งเป็นวิธีรัฐบาลเก็บเอง ให้เงินผลประโยชน์แผ่นดินเพิ่มขึ้นได้อีกมาก แต่ยังไม่ทันไปพูดกับกระทรวงพระคลังกรมขุนสิริฯเสด็จออกจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังเสียก่อนจึงยังมิได้จัดการแก้ไขอย่างไร พอกรมหมื่นมหิศราชหฤทัยเสด็จมาเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังทราบเรื่องพระยาอุทิศจึงรีบกราบทูลว่า ก็ทรงเลื่อมใสในการเปลี่ยนแปลงนั้น แล้วอนุญาตให้เทศาภิบาลเริ่มจัดการเก็บภาษีอากรและต่อมกรมหมื่นมหิศราชหฤทัยให้กรมสรรพากรเป็นพนักงานเก็บภาษีอากร และพาฝรั่งผู้ชำนาญเข้ามาจัดระเบียบ ได้มีสเตอร์เกอร์แฮมมาเป็นเจ้ากรมสรรพากรในโอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาลได้มีสเตอร์ไฮล์ (ซึ่งภายหลังได้เป็นพระยาอินทมนตรศรีจันทร์กุมาร) เป็นเจ้ากรมสรรพากรนอก โอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย ตั้งหน้าจัดวิธีเก็บอากรด้วยเลิกผูกขาดเปลี่ยนเป็นรัฐบาลเก็บเองเป็นอย่าๆมา และการที่จัดนั้นค่อยจัดขยายออกไปเป็นมณฑลๆ จำนวนเงินจึงได้เพิ่มขึ้นเป็นรายปี"

ที่มา :: หนังสือที่ระลึกในการเปิดอาคารกรมสรรพากร 2 กันยายน 2540

การจัดตั้งกรมสรรพากร

ตามที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปการปกครอง โปรดเกล้าฯให้จัดตั้งกระทรวงต่างๆขึ้นแล้วนั้น เกิดมีปัญหาเรื่องเงินค่าใช้จ่าย เงินเดือนข้าราชการ ค่าใช้สอย เงินสำหรับปลูกสร้างสถานที่ราชการ และบ้านพักข้าราชการตามมณฑล กระทรวงพระคลังในสมัยนั้นไม่มีเงินพอจ่าย เงินส่วนมากยังติดค้างอยู่กับเจ้าภาษีนายอากรและเจ้าขุนมูลนายต่างๆ การจัดเก็บเงินรายได้ตามจังหวัดต่างๆยังหละหลวมไม่รัดกุม มีทางรั่วไหลอยู่มาก วิธีการจัดเก็บก็ล้าสมัย เมื่อได้ตั้งกระทรวงขึ้นแล้ว กระทรวงที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีก็ล้าสมัย เมื่อได้ตั้งกระทรวงขึ้นแล้ว กระทรวงที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถจัดเก็บหรือปฏิบัติงานให้ดำเนินไปตามความประสงค์ของรัฐบาลได้ ก็ส่งให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยจึงต้องรับภาระเป็นตัวแทนของกระทรวงพระคลัง ในการจัดหาเงินผลประโยชน์และเร่งรัดเงินค้าง ฉะนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องแสวงหาคนที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนความชำนาญงานมาปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการจัดเก็บภาษีให้สัมฤทธิ์ผลสมความมุ่งหมาย ชาวต่างประเทศที่มาช่วยงานในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติมีดังนี้ คือ

1. มิสเตอร์ เอฟ.เอช.ไฮล์
2. มิสเตอร์ ดับบะยู. เอ. เกรแฮม
3. มิสเตอร์ ริเวต คาร์เนค

มิสเตอร์ เอฟ.เอช.ไฮล์ เป็นชนชาติอังกฤษ ชาวเมืองพลิมัธ เริ่มเข้ารับราชการในกระทรวงอาณานิคมมาฝึกงานอยู่ในประเทศอินเดียและเริ่มทำงานอยู่ในประเทศพม่าตั้งแต่เป็นเสมียนฝึกหัดจน เจ้าหน้าที่และข้าราชการ ได้เลื่อนเป็นปลัดอำเภอ เป็นผู้ที่มีความรู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการ กฎหมาย ตลอดจนงบประมาณการเงินของอังกฤษเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีความรู้ภาษาต่างประเทศทางตะวันตกออกอีกหลายภาษา

รัฐบาลได้ขอขีมือตัว มิสเตอร์ เอฟ.เอช. ไคล์ จากข้าราชการอังกฤษ มาช่วยราชการงานด้านการคลัง ในพ.ศ. 2440 โดยเริ่มเก็บภาษีที่มณฑลปราจีน มิสเตอร์ เอฟ.เอช. ไคล์ ได้ทำงานมีประสิทธิภาพได้ประโยชน์แก่ทางราชการเป็นอย่างมาก ระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่การเดินสำรวจเร่งรัดที่นาที่เมืองปราจีนนั้น ได้พบข้อบกพร่องต่างๆในการจัดเก็บภาษีอากรค่านา จึงได้รายงานให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัยทรงทราบพร้อมทั้งวิธีการแก้ไข ต่อมาได้โปรดให้ขยายการเก็บภาษีอากรออกไปยังมณฑลต่างๆ ทุกมณฑล ยกเว้นมณฑลกรุงเทพฯ เมื่อได้ทรงเห็นว่า มิสเตอร์ เอฟ.เอช. ไคล์ มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่ดินและการสรรพากร จึงได้ทรงแต่งตั้งให้ มิสเตอร์ เอฟ.เอช. ไคล์ เป็นเจ้ากรมสรรพากรนอกขึ้นอยู่ในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในชั้นต้นมีสำนักงานตั้งอยู่ที่มณฑลปราจีนบุรี ภายหลังมิสเตอร์ เอฟ.เอช. ไคล์ ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น พระยาอินทรมนตรีศรีจันทร์ กุมาร

ต่อมาปี พ.ศ. 2441 มิสเตอร์ ริเวต คาร์เนค ชาตินิอังกฤษ ตำแหน่งที่ปรึกษากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ทำรายงานกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในเรื่องการสรรพากร มีใจความตอนหนึ่งว่า

"ในประเทศต่างๆรวมทั้งอินเดีย ซึ่งได้จัดการคลังและสรรพากร เป็นระเบียบเรียบร้อยแล้วนั้น ประเทศเหล่านั้นได้แยกการสรรพากรหรือการเก็บภาษีอากรให้อยู่ในมือของเจ้าพนักงานพวกหนึ่ง และการคลังหรือการรักษาผลประโยชน์แผ่นดินให้อยู่ในมือของเจ้าพนักงานอีกพวกหนึ่ง เพื่อสำหรับคุ้มกันมิให้เจ้าพนักงานทั้ง 2 พวกนี้รวมเข้ากันได้ เพราะเคยมีตัวอย่างมาแล้วในประเทศอื่นๆ ว่าถ้ารวมเข้าอยู่ในมือของเจ้าพนักงานพวกเดียวกันแล้ว เจ้าพนักงานทั้ง 2 ฝ่ายเคยสมคบกันฉ้อเงิน ผลประโยชน์แผ่นดินอันเป็นการเหลือวิสัยที่รัฐบาลจะป้องกันได้ เพราะมีทาง อาจจะทำทุจริตได้ในวิธีการสำรวจบัญชีซึ่งยากที่จะจับได้ และว่าตามวิธปกครองของประเทศสยามนั้น เจ้าพนักงานที่เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บเงิน ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ผลประโยชน์แผ่นดินทั้งปวง มีเจ้าพนักงานของกระทรวงมหาดไทยอยู่ในท้องที่แล้วคือ เจ้าเมือง อำเภอกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะฉะนั้นควร แยกการสรรพากรเก็บผลประโยชน์แผ่นดินออกเป็นคนละพวกกับการคลังหรือการรักษาเงิน"

มิสเตอร์ ริเวต คาร์เนค เห็นว่าควรแยกการสรรพากรไปไว้ในบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้แยกเป็นเจ้าพนักงานพวกหนึ่งต่างหากจากเจ้าพนักงานคลัง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริเห็นชอบด้วย จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ยกกรมสรรพากรนอก มาขึ้นกระทรวงมหาดไทย เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2442

การแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากรนอก

กรมสรรพากรนอก ซึ่งพระยาอินทรมนตรีศรีจันทร์กุมารเป็นอธิบดีนั้นแบ่งส่วนราชการออกเป็น 6 แผนก คือ แผนกบัญชีการ แผนกตรวจการ แผนกทะเบียน แผนกเงิน แผนกแบบ และแผนกจำหน่ายใบลาน การจัดเก็บภาษีแบ่งเป็นหมวดต่างๆรวม 8 หมวด ดังนี้

1. หมวดอากรที่ดิน อากรค่านา อากรนาเกลือ อากรสมพัสดุ อากรสวน อากรตาลโตนด อากรค่าน้ำ
2. หมวดภาษี สรรพภาษีภายใน ภาษีขาเข้าร้อยละสาม ภาษีขาออกเบ็ดเตล็ด ภาษีขาออก ภาษีโรงเรือน อากรจันทน์อัด อากรฟองเต่า
3. หมวดส่วย เงินค่าราชการ
4. หมวดภาคหลวง ค่าภาคหลวงดีบุกและแร่ ภาคช้างป่า ภาคหลวงไม้
5. หมวดอากรทำป่า ค่าอนุญาตเจาะเผาต้นไม้ยาง เผ่าถ่าน ตัดหวาย ตัดไม้ หาชันและหายางไม้ หามูลค้างคาว ป่าผึ้ง ป่าลาน ป่ากระวาน
6. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมอำเภอ สุลการ ค่าอนุญาตฆ่าสัตว์ ค่าอนุญาตการพนัน ค่าตีตราดีบุกแร่ ค่าอนุญาตจับช้าง ค่าแสลงเพลิง
7. หมวดค่าเช่า ค่าเช่าของหลวง
8. หมวดเบ็ดเตล็ด ค่าปรับภาษีอากร ค่าจำหน่ายของหลวง ค่าเผาภาษี เก็บค่าธรรมเนียมที่ดินของกระทรวงเกษตรราธิการตามคำสั่งของกระทรวงนั้น เก็บค่าเช่าให้กรมพระคลังข้างที่ตามคำขอของกรมนี้

กรมสรรพากรนอกรวมกับกรมสรรพากรในเป็นกรมเดียวกัน

ในปี พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริเห็นว่า กรมสรรพากรซึ่งมีหน้าที่ตรวจตราตักเตือนเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ในการตรวจเก็บภาษีอากร กระทำการบัญชีและรวบรวมเงินผลประโยชน์แผ่นดิน จะรวมอยู่ในกระทรวงอันเสนาบดีมีหน้าที่ปกครอง ยังไม่สู้เหมาะแก่ทางการ ควรมาขึ้นอยู่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติอันเสนาบดีมีหน้าที่ดำริและบัญชาการเงินอยู่แล้ว เพื่อจะได้จัดการตรวจตราและจัดการให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นฉะนั้นจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมสรรพากรใน ซึ่งแต่เดิมขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล และกรมสรรพากรนอกซึ่งเดิมขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทยมาขึ้นอยู่ในบังคับบัญชากระทรวงพระคลังมหาสมบัติและให้รวมเข้าเป็นกรมเดียวกันเรียกว่ากรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2458 ดังมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ดังนี้

**ประกาศกรมสรรพากรนอก มาขึ้นกระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ และรวมกับกรมสรรพากรใน เปลี่ยน
นามเป็นกรมสรรพากร**

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯสั่งว่า กรมสรรพากรซึ่งมีหน้าที่ตรวจตราตักเตือนเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ในการตรวจตราเก็บภาษีอากร กระทำการบัญชีและรวบรวมเงินประโยชน์แผ่นดินนั้น ทรงมีพระราชดำริเห็นว่า หน้าที่การเช่นนี้จะรวมอยู่ในกระทรวงอันเสนาบดีมีหน้าที่ปกครอง ยังไม่สู้เหมาะแก่ทางการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมสรรพากรใน ซึ่งแต่เดิมขึ้นในกระทรวงนครบาลมาขึ้นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติอันเสนาบดีมีหน้าที่ดำริและบัญชาทางการเงินอยู่แล้วเพื่อจะได้จัดการตรวจตราและจัดการให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น การก็ได้ดำเนินการมาโดยเรียบร้อย สมควรจะรวมสรรพากรนอกมาไว้ในกระทรวงเดียวกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมสรรพากรนอกและข้าราชการในกรมสรรพากรนอกมาขึ้นอยู่ในบังคับบัญชากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

อนึ่ง กรมสรรพากรในและกรมสรรพากรนอกแต่เดิมมาได้ขึ้นอยู่ต่างกระทรวงจึงแยกอยู่เป็นสองกรม บัดนี้ได้ยกมารวมอยู่ในกระทรวงเดียวกันแล้ว สมควรจะรวมเข้าเป็นกรมเดียวได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกรมสรรพากรนอกและกรมสรรพากรในเข้าเป็นกรมเดียวกัน ให้เรียกว่า กรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ได้อัปเดตประกาศนี้เป็นต้นไป ประกาศมา ณ วันที่ 2 กันยายน พุทธศักราช 2458 เป็นวันที่ 1757 ในรัชกาลปัจจุบัน

ที่มา :: หนังสือที่ระลึกในการเปิดอาคารกรมสรรพากร 2 กันยายน 2540

ตราประจำกระทรวงการคลังและกรมสรรพากร

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงตรัสอธิบายเกี่ยวกับการใช้ตราว่า "แต่ก่อนไม่ได้ใช้เซ็นชื่อ ใช้ตราประจำตัวหรือประจำตำแหน่งประทับแทนเซ็นชื่อ เพราะฉะนั้น พระเจ้าแผ่นดินกับทั้งบรรดาสามัญ ซึ่งมีฐานะในการหนังสือก็ทำตราขึ้นใช้ประจำตัว เว้นแต่บางคนบางตำแหน่งซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดปราน จึงทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระราชลัญจกรไปใช้เป็นตราประจำตัว นับเป็นเกียรติยศอันใหญ่ยิ่ง" เมื่อได้พระราชทานไปแล้ว ก็ไม่เรียกว่าพระราชลัญจกร จะเรียกจำเพาะแต่ที่ทรงใช้ประทับเท่านั้น ผู้ที่ได้รับตราพระราชทาน ถ้าเป็นตราประจำตัว เมื่อไม่มีตัวแล้วก็ส่งคืน ถ้าเป็นตราประจำตำแหน่งก็ต้องส่งคืนเช่นกัน ครั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ ตราคำแหน่งเสนาบดีเหล่านี้ ไม่ปรากฏว่าใช้ประทับอีกต่อไป นอกจากจะใช้เครื่องหมายประจำกระทรวง

เดิมกระทรวงการคลังใช้ตราพระสุริยมณฑล เป็นตราประจำกระทรวง พระยาอนุমানราชชน ได้อธิบายเรื่องตราพระสุริยมณฑลไว้ว่า "แต่ก่อนนี้การคลังและการต่างประเทศรวมอยู่ด้วยกัน และได้ใช้ตราบัวแก้ว ซึ่งเดิมเป็นตราประจำตำแหน่งเจ้าพระยาคลัง เป็นตรา ประจำกระทรวง ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2418 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการจัดระเบียบการปกครองใหม่ โดยยกกรมพระคลังมหาสมบัติ แยกออกจากกระทรวงการต่างประเทศ ตราบัวแก้วจึงตกเป็นตราประจำกระทรวงการต่างประเทศ ส่วนกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ถือเอาตราพระสุริยมณฑลเป็นตราประจำกระทรวง (ตราพระสุริยมณฑลมีสองตรา คือ ตราพระสุริยมณฑลใหญ่ และตราพระสุริยมณฑลน้อย) ตราพระสุริยมณฑลนี้ ได้เคยพระราชทานเป็นตราประจำตัวแก่สมเด็จพระยามหาประยูรวงศ์ (ดิศ บุนนาค)"

ตราปักษาวายุภักย์ ในพระธรรมนูญใช้ตรากล่าวว่าตราปักษาวายุภักย์ เป็นตราของพระยาราชภักดีฯ เจ้ากรมพระจำนวน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับภาษีอากร ต่อมาเมื่อ โปรดให้ตั้งกระทรวงพระคลังฯ และใช้ตราพระสุริยมณฑลแล้ว ตราปักษาวายุภักย์ก็เลิกใช้ แต่นำเอามาใช้เป็นเครื่องหมายกระทรวงการคลัง นกขลุ่ย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ตรัสอธิบายไว้ดังนี้ ถ้าแปลตามคำที่ว่า นกขลุ่ยลม ข้อยากในนกนี้เกิดขึ้นในที่ประชุมเสนาบดี สั่งให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเขียนผูกตรากระทรวงต่างๆ เป็นลายข้อมือเสือ เครื่องแบบ หากเป็นตราเก่าซึ่งมีตราประจำกระทรวงอยู่แล้ว จะเอามาใช้ได้ให้ใช้ตราเก่า ที่เป็นกระทรวงใหม่ไม่มี ตรามาแต่เดิมจึงคิดผูกขึ้นใหม่ โดยคำสั่งอย่างนี้กระทรวงใดก็ไม่อยากเท่ากระทรวงคลัง ซึ่งเดิมพระยาราชภักดีฯ ทำการในหน้าที่เสนาบดีกระทรวงพระคลัง คือตรานกขลุ่ย รูปนกขลุ่ยในตรานั้นก็เป็นนกแบบสัตว์หิมพานต์ เหมือนกับนกอินทรี ฉะนั้นไม่ทรงเชื่อว่าถูก จึงได้ทรงรำลึกต่อไป ก็ทรงรำลึกได้ว่า มี ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งซึ่งมี

ความว่าทรงพระมาลาปักขนนกยูงยักษ์ ก็ทรงค้นหา ก็พบในหม้ายท้ายหนังสือพระราชวิจารณ์จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี เมื่อมีคำปรากฏเช่นนั้น นกยูงยักษ์ก็คือ นกการเวก เพราะพระมาลาทุกชนิดที่ปักขนนก ย่อมใช้ขนนกการเวกอย่างเดียวเป็นปกติ เมื่อทรงดำริปรับนกยูงยักษ์กับนกการเวกเข้ากัน ก็เห็นลงกันได้ โดยมีทางเราพูดกันว่า นกการเวกนั้นมีปกติอยู่ในเมฆบนฟ้า กินลมเป็นภักษาหารตามที่ว่าพิสดารเช่นนั้น ก็เพราะนกชนิดนั้นในเมืองเราไม่มีและที่ว่ากินลมก็เพราะในเมฆไม่มีอะไร นอกจากลมจึงให้กินลมเป็นอาหาร แต่เมื่อปกติของมันอยู่ใน ตราปักขานกยูงยักษ์ เมฆแล้วก็โจนเล่ามนุษย์จึงได้ขนมันมาปักหมวก เชื่อว่าเพราะเหตุที่น่าสงสัยเช่นนั้นเอง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงตรัสส่งไปต่างประเทศที่ส่งขนนกชนิดนั้นเข้ามา ให้ส่งตัวนกเข้ามาถวาย จึงได้ตัวจริงเป็นนกยัคไส้มีขนดัดบริบูรณ์เข้ามา ก็เป็นนกที่เรียกตามภาษาอังกฤษ Paradise Bird ซึ่งที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษเช่นนี้ นึกว่าแปลมาจากภาษาแขก ความที่ว่าเปนนกฟ้าเราคงได้ฟังแขกเขาว่า จึงละเมอตามไป เมื่อได้นกยัคไส้เข้ามาแล้วจึงทรงจัดเอาขึ้นเกาะคอนมีด้าม ให้เด็กถือนำพระยานุมาศในงานสมเด็จเจ้าฟ้าโสกันต์ ตามที่ได้พยานมาว่าเป็นนกอยู่ในแผ่นดิน ไม่ใช่ขนนกอยู่ในฟ้าเช่นนั้น ใครจะเชื่อกันหรือไม่ก็หาทราบไม่ แม้ราชสีห์เมื่อได้ตัวจริงมาบอกใครว่า นี่แหละราชสีห์ก็ไม่มีใครเชื่อด้วยไม่เหมือนกับที่เราปั้นเขียนกัน ตามที่เราปั้น เขียนกันนั้น ขาดสิ่งสำคัญที่ไม่มีสร้อยคอ อันจะพึงสมชื่อว่า ไกรสร หรือ ไกรสรสีห์ หรือ ไกรสรราชสีห์

ตราพระอุเทนธิดาประดิษฐาน (ตราเก่า) ที่ใช้ในสมัยเริ่มก่อตั้งกรมสรรพากร เมื่อ พ.ศ. 2459 อันมีพระเจ้าอินทรมณเฑียรสินธุ์ (เอฟ.เอช. ไซล์) เป็นอธิบดีคนแรกนั้น ไม่ปรากฏว่า ใครเป็นผู้ออกแบบ ตราพระอุเทนธิดาประดิษฐานที่ปรากฏในดวงตราอากรแสตมป์นั้น นายปลิว จั่นแก้ว แห่งกองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร เป็นผู้เขียนปรับปรุง จากตราเก่า ส่วนตรา พระอุเทนธิดาประดิษฐาน ที่กรมสรรพากร ใช้อยู่ในปัจจุบัน เข้าใจว่าดัดแปลง มาจากตราอากรแสตมป์ ต่อมาพบว่า ได้มีการนำภาพตราสัญลักษณ์ของกรมสรรพากรไปใช้ โดยไม่ได้ รับผิดชอบต่อประโยชน์อันเกี่ยวกับงานราชการของกรมสรรพากร กรมสรรพากรจึงได้ส่งภาพตราประจำกรมสรรพากร “พระอุเทนธิดาธิดาประดิษฐาน สามสาย” ให้กรมศิลปากรตรวจสอบ โดย นายสมชาย สุกัญญ์อำไพพร สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ได้ทำการปรับปรุง ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ตามองค์ประกอบเดิม คือ “พระอุเทนธิดาธิดาธิดาธิดา (แดง) ประดิษฐานสามสาย” และได้ประกาศ เป็นภาพเครื่องหมาย ประจำของกรมสรรพากรแล้ว ตามประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดภาพ เครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติ เครื่องหมายราชการ พุทธศักราช 2482 (ฉบับที่ 263) ประกาศ ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554 เพื่อให้มีกฎหมายคุ้มครอง ในการป้องกัน การละเมิดสิทธิ ในการใช้เครื่องหมายดังกล่าว ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 112 ง วันที่ 27 กันยายน 2554 ด้วยแล้ว

ตราพระอุเทนทราธิราชนั่งคิดพิณสามสาย

ภายในวงกลมชั้นใน ลายกลางเป็นรูปพระอุเทนทราธิราชประทับเหนือพระแท่น คีตกพิณสามสายทรงภูษารัตน์มุกพล ประกอบลายหางคชสีห์สีทองเบื้องซ้าย ขวา และล่าง พื้นหลังเป็นสีฟ้า ภายในวงกลมชั้นนอก เบื้องบนมีอักษรข้อความว่า “กรมสรรพากร” เบื้องล่าง มีอักษร ข้อความว่า “THE REVENUE DEPARTMENT” ระหว่างอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีดอกสี่กลีบ (ประจำยาม) ข้างละ 3 ดอก เป็นสีทอง เส้นตัดขอบลาย ตัวอักษรและวงกลม เป็นสีแดง พื้นหลังเป็นสีขาว กรมสรรพากรนำรูปพระอุเทนทราธิราชคิดพิณมาเป็นสัญลักษณ์ เพราะเห็นว่า พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถในการใช้พิณและมนต์บังคับช้างได้ จึงใช้แทน ความหมาย การเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการเชิญชวน ให้ประชาชนนำภาษีอากรมาพัฒนาประเทศ

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด
หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

วิสัยทัศน์ VISION:

"องค์กรชั้นนำที่จัดเก็บภาษีอย่างโปร่งใสเป็นธรรม
ด้วยนวัตกรรมและบุคลากรคุณภาพ
เพื่อสร้างเสถียรภาพทางการคลัง"

*Leading Tax Agency Driven by
Integrity, Innovation and Competent Team
to foster Fiscal Stability*

พันธกิจ MISSION :

● "จัดเก็บภาษีตรงเป้า นโยบายตรงกลุ่ม บริการตรงใจ"

- จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ
Collect taxes as forecasted
- ยกกระดานการให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี
Improve services and promote voluntary tax compliance
- เสนอนโยบายทางภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง
Propose tax policies to the Ministry of Finance

เป้าหมาย GOAL:

ONE TEAM

ขับเคลื่อนด้วย Big Data ทำงานแนวใหม่และมุ่งเน้นผลลัพธ์
ก้าวไปด้วยกัน

ONE SEAMLESS TAX ECOSYSTEM

ให้บริการแบบไร้รอยต่อ ทำภาษีให้เป็นเรื่องง่าย

กลยุทธ์
Strategy: **SMILE RD**

Simplification
การทำให้ง่าย

Modernization
มีความทันสมัย

**Inclusivity &
Innovation**
ครอบคลุมทั่วถึง
และมีนวัตกรรม

**Legality &
Compliance**
การปฏิบัติตาม
กฎหมาย

Efficiency
มีประสิทธิภาพ

Responsiveness
ตอบสนองความ
ต้องการ

Digitization
มุ่งสู่ดิจิทัล

I AM RD

เรา คือ สรรพากร

I AM RD เรา คือ สรรพากร

เป็นค่านิยมของกรมสรรพากร
เพื่อให้บุคลากรของกรมสรรพากรยึดถือปฏิบัติ
ให้มีทัศนคติและพฤติกรรมการทำงาน
อันจะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นในองค์กร
และเป็นแรงผลักดันให้องค์กรมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากลได้อย่างยั่งยืน

แผนที่ยุทธศาสตร์กรมสรรพากร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

วิสัยทัศน์		
“องค์กรชั้นนำที่จัดเก็บภาษีอย่างโปร่งใสเป็นธรรมด้วยนวัตกรรมและบุคลากรคุณภาพ เพื่อสร้างเสถียรภาพทางการคลัง”		
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี		
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	- ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน - ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ		
ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	- ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	- ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ - ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
แผนการปฏิรูปประเทศ		
- ด้านบริหารราชการแผ่นดิน - ด้านเศรษฐกิจ	- ด้านบริหารราชการแผ่นดิน - ด้านเศรษฐกิจ - ด้านกฎหมาย	- ด้านบริหารราชการแผ่นดิน - ด้านกฎหมาย
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 13)		
- การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและเป็นธรรม - การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน - การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่	- การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม - การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่	- การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ - การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่
ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง		
- การเสริมสร้างความมั่นคงทางการคลัง - การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม - การคลังการเงินเพื่อสิ่งแวดล้อม	การสนับสนุนศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน	- การพัฒนาศักยภาพบุคลากรกระทรวงการคลัง - การเป็นองค์กรต้นแบบในการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาลและมีมืออาชีพ
ยุทธศาสตร์กรมสรรพากร		
รักษาเสถียรภาพทางรายได้อย่างยั่งยืน	พัฒนาระบบการบริหารและการบริการเพื่อเสริมสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม	เสริมสร้างธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร
แผนปฏิบัติการกรมสรรพากร		
แผนงานเพื่อการบรรลุเป้าหมาย Zero Tax Gap KR1 : ผู้ที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีรายได้ได้รับการติดตามด้วยข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทุกราย (One Profile) KR2 : ผู้เสียภาษีรับบริการที่เกี่ยวกับภาษีจบได้ในระบบเดียว (One Portal)	แผนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร	แผนงานเพื่อลดต้นทุนการทำงานของกรมและของผู้เสียภาษี โดยการปรับกระบวนการทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล

เป้าหมายการขับเคลื่อนกรมสรรพากร

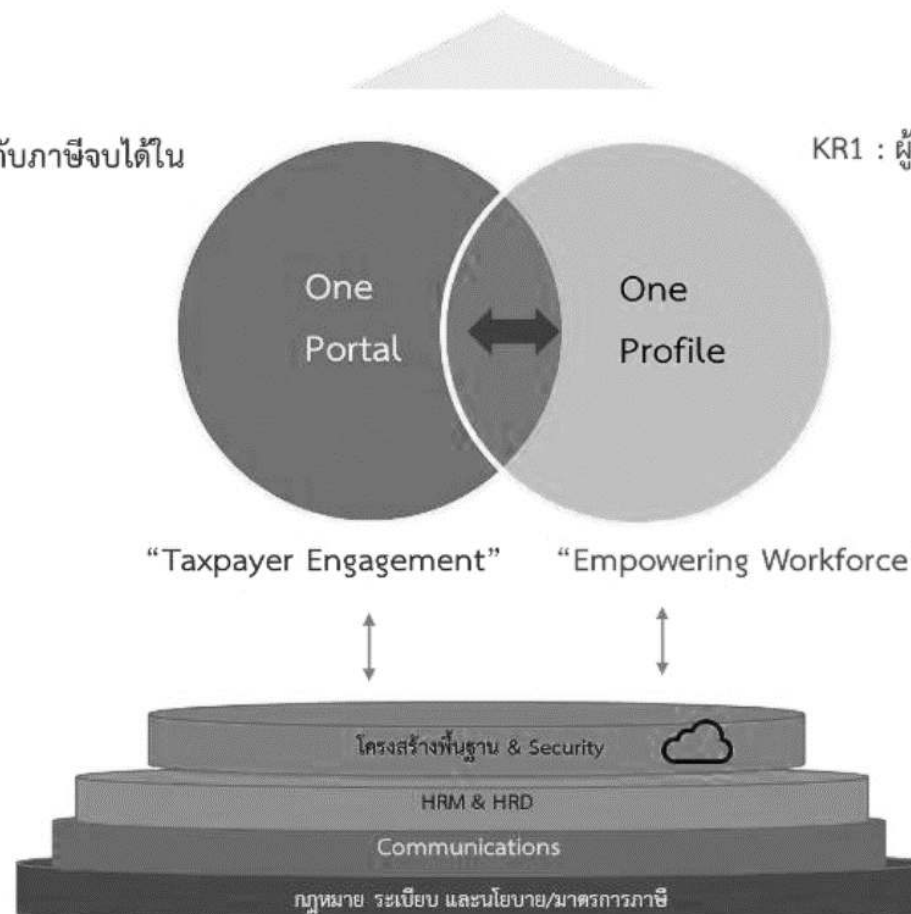
Zero Tax Gap Ambition

เป้าหมาย 2570

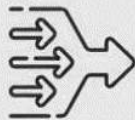
KR2 : ผู้เสียภาษีรับบริการที่เกี่ยวกับภาษีจบได้ใน
ระบบ One Portal

เป้าหมาย 2570

KR1 : ผู้ที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีรายได้ได้รับการติดตาม
ด้วยข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทุกราย

กลยุทธ์ SMILE RD

Simplification

(การทำให้ง่าย)

Modernization

(มีความทันสมัย)

Inclusivity & Innovation

(ครอบคลุมทั่วถึงและนวัตกรรม)

Legality & Compliance

(การปฏิบัติตามกฎหมาย)

Efficiency

(มีประสิทธิภาพ)

Responsiveness

(ตอบสนองความต้องการ)

Digitization

(มุ่งสู่ดิจิทัล)

อำนาจหน้าที่

กรมสรรพากรมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การเสนอแนะและการใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นกลไกในการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสนใจในการเสียภาษี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

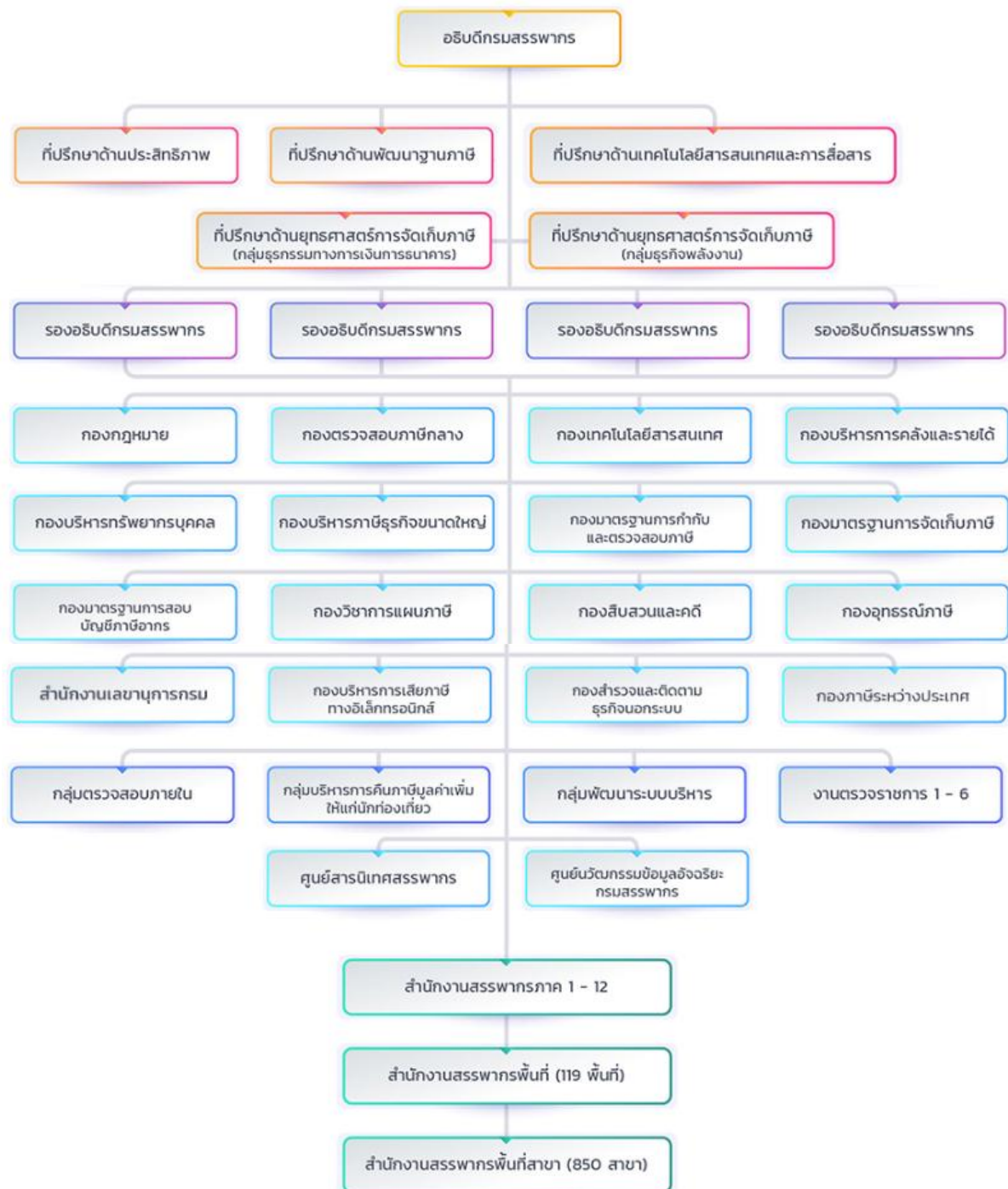
1. จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง
3. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นายสมศักดิ์ อนันตวัฒน์

อธิบดีกรมสรรพากร

โครงสร้างการบริหาร

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร

1. กรมสรรพากรสังกัดหน่วยงานใด

ก. กระทรวงมหาดไทย

ข. กระทรวงการคลัง

ค. สำนักนายกรัฐมนตรี

ง. กระทรวงพาณิชย์

เฉลย : ข. กระทรวงการคลัง

กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีอากรภายในประเทศ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) เพื่อนำมาเป็นรายได้ในการพัฒนาประเทศ

2. ข้อใดเป็นภารกิจหลักของกรมสรรพากร

ก. จัดทำงบประมาณแผ่นดิน

ข. จัดเก็บภาษีอากรตามกฎหมาย

ค. กำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

ง. จัดเก็บภาษีศุลกากรจากสินค้านำเข้า

เฉลย : ข. จัดเก็บภาษีอากรตามกฎหมาย

ก. จัดทำงบประมาณแผ่นดิน เป็นภารกิจหลักของ สำนักงบประมาณ (สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

ข. จัดเก็บภาษีอากรตามกฎหมาย เป็นภารกิจหลักของ กรมสรรพากร (เช่น ภาษีเงินได้ , ภาษีมูลค่าเพิ่ม , ภาษีธุรกิจเฉพาะ)

ค. กำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เป็นภารกิจของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (แบงก์ชาติ)

ง. จัดเก็บภาษีศุลกากรจากสินค้านำเข้า เป็นภารกิจหลักของ กรมศุลกากร

3. ข้อใดไม่ใช่ภาษีที่กรมสรรพากรมีหน้าที่จัดเก็บเป็นหลัก

ก. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ค. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ง. อากรขาเข้า

เฉลย : ง. อากรขาเข้า เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของกรมศุลกากร (กระทรวงการคลัง) ส่วนภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บหลัก ๆ (ก , ข , ค) คือ ภาษีอากรภายในประเทศ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา , ภาษีเงินได้นิติบุคคล , ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) , ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์

4. ผู้บริหารสูงสุดของกรมสรรพากรมีตำแหน่งใด

ก. ปลัดกรมสรรพากร

ข. อธิบดีกรมสรรพากร

ค. เลขาธิการกรมสรรพากร

ง. ผู้อำนวยการกรมสรรพากร

เฉลย : ข. อธิบดีกรมสรรพากร

อธิบดี คือ ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานระดับ "กรม" ในระบบราชการไทย ดังนั้น ผู้บริหารสูงสุดของกรมสรรพากรจึงเรียกว่า อธิบดีกรมสรรพากร (เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญระดับสูง - ประเภทบริหารระดับสูง)

5. ข้อใดกล่าวถึงบทบาทของกรมสรรพากรได้เหมาะสมที่สุด

ก. จัดเก็บรายได้โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความเป็นธรรม

ข. มุ่งลงโทษผู้ประกอบการให้มากที่สุด

ค. ลดจำนวนผู้เสียภาษีเพื่อให้ง่ายต่อการบริหาร

ง. กำหนดนโยบายการเงินของประเทศ

เฉลย : ก. จัดเก็บรายได้โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความเป็นธรรม เป็นบทบาท พันธกิจ และวิสัยทัศน์หลักของกรมสรรพากรในการบริหารการจัดเก็บภาษี เพื่อให้รัฐนำรายได้ไปพัฒนาประเทศ โดยอำนวยความสะดวกและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี โดยการบริหารภาษีไม่ได้มีเป้าหมายเพียงเก็บเงินให้ได้มากที่สุด แต่ต้องสร้างความเป็นธรรม ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอย่างถูกต้อง และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

6. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรคือข้อใด

ก. ประมวลรัษฎากร

ข. ประมวลกฎหมายอาญา

ค. ประมวลกฎหมายที่ดิน

ง. พระราชบัญญัติศุลกากรเพียงฉบับเดียว

เฉลย : ก. ประมวลรัษฎากร เป็นกฎหมายหลักที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทของภาษีอากรที่กรมสรรพากรมีหน้าที่จัดเก็บโดยตรง เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา , ภาษีเงินได้นิติบุคคล , ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) , ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

7. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยทั่วไปจัดเก็บจากสิ่งใด

ก. รายได้หรือเงินได้ของบุคคลตามหลักเกณฑ์กฎหมาย

ข. มูลค่าที่ดินทุกแปลง

ค. สินค้านำเข้าทุกชนิด

ง. การผลิตสินค้าในโรงงานทุกประเภท

เฉลย : ก. รายได้หรือเงินได้ของบุคคลตามหลักเกณฑ์กฎหมาย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจาก "เงินได้พึงประเมิน" ของบุคคลธรรมดาตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนด เช่น เงินเดือน โบนัส ค่าจ้าง ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือรายได้จากการค้าขาย

8. ภาษีเงินได้นิติบุคคลเกี่ยวข้องกับผู้ใดมากที่สุด

ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เข้าเกณฑ์ตามกฎหมาย

ข. นักเรียนทุกคน

ค. หน่วยงานตำรวจเท่านั้น

ง. นักท่องเที่ยวต่างชาติทุกคน

เฉลย : ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เข้าเกณฑ์ตามกฎหมาย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่มีสถานะเป็น "นิติบุคคล" ตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนด เช่น บริษัทจำกัด , บริษัทมหาชนจำกัด , ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ดำเนินกิจการและมีกำไรสุทธิตามเงื่อนไขทางภาษี

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

9. VAT เป็นชื่อย่อของภาษีประเภทใด

ก. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ข. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ค. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ง. ภาษีสรรพสามิต

เฉลย : ข. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

VAT ย่อมาจาก Value Added Tax แปลว่า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการสินค้าและบริการภายในประเทศ (ปัจจุบันอัตราทั่วไปอยู่ที่ 7%)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษาอังกฤษ คือ Personal Income Tax (PIT)

ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษาอังกฤษ คือ Specific Business Tax (SBT)

ภาษีสรรพสามิต ภาษาอังกฤษ คือ Excise Tax

10. ข้อใดเป็นภาษีอีกประเภทหนึ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพากร

ก. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ข. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทุกกรณี

ค. ภาษีศุลกากร

ง. ภาษีสรรพสามิตน้ำมัน

เฉลย : ก. ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บโดยตรงจากประกอบกิจการเฉพาะอย่าง เช่น

ธนาคาร , กิจกรรมเงินทุน/หลักทรัพย์ , ประกันชีวิต , การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร

11. ข้อใดเป็นหน่วยงานในโครงสร้างส่วนกลางของกรมสรรพากร

ก. สำนัก/กองที่รับผิดชอบงานตามภารกิจของกรม

ข. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. กรมการปกครอง

ง. ธนาคารแห่งประเทศไทย

เฉลย : ก. สำนัก/กองที่รับผิดชอบงานตามภารกิจของกรม

โครงสร้างการบริหารราชการส่วนกลางของกรมสรรพากร ประกอบด้วย สำนัก กอง หรือศูนย์ต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่บริหารและกำหนดนโยบาย เช่น สำนักบริหารการจัดเก็บภาษี , สำนักกฎหมาย , กองบริหารการคลัง และพัสดุ เป็นต้น

12. การมีหน่วยงานสรรพากรในพื้นที่มีประโยชน์สำคัญอย่างไร

ก. ทำให้การบริหารภาษีและบริการประชาชนครอบคลุมพื้นที่

ข. ใช้กำหนดอัตราดอกเบี้ยธนาคาร

ค. ใช้ควบคุมการนำเข้าสินค้า

ง. ใช้ออกโฉนดที่ดิน

เฉลย : ก. ทำให้การบริหารภาษีและบริการประชาชนครอบคลุมพื้นที่

สำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ตั้งขึ้นตามโครงสร้างราชการส่วนภูมิภาค เพื่อกระจายการให้บริการคำปรึกษา การยื่นแบบภาษี การตรวจสอบ และการรับชำระภาษีให้เข้าถึงผู้เสียภาษี และประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างสะดวก

13. หากพบการหลีกเลี่ยงภาษี หน้าที่ของกรมสรรพากรที่เกี่ยวข้องมากที่สุดคือข้อใด

ก. ตรวจสอบและดำเนินการตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด

ข. ยกเลิกกิจการทันทีทุกกรณี

ค. จำคุกผู้เสียภาษีได้เอง

ง. ยึดทรัพย์ได้ทันทีโดยไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย

เฉลย : ก. ตรวจสอบและดำเนินการตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ต้องใช้อำนาจภายใต้กฎหมาย เช่น การตรวจสอบ การประเมินภาษีและดำเนินการมาตรการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

14. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจหน้าที่ทางภาษีสอดคล้องกับภารกิจด้านใด

ก. การส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอย่างถูกต้อง

ข. การป้องกันประเทศ

ค. การต่างประเทศ

ง. การจัดการศึกษา

เฉลย : ก. การส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอย่างถูกต้อง

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน กฎหมายและหน้าที่ทางภาษี เป็นพันธกิจหลักเชิงรุกของกรมสรรพากร เพื่อสร้างความสนใจในการเสียภาษีและช่วยให้ประชาชนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ลดข้อผิดพลาดและภาระเบียดเบียนเงินเพิ่ม

15. เหตุใดการจัดเก็บภาษีจึงมีความสำคัญต่อประเทศ

ก. เป็นแหล่งรายได้สำคัญสำหรับการดำเนินการกิจของรัฐ

ข. ทำให้รัฐไม่ต้องจัดหางบประมาณ

ค. ทำให้ประชาชนไม่ต้องใช้บริการภาครัฐ

ง. มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนข้าราชการเท่านั้น

เฉลย : ก. เป็นแหล่งรายได้สำคัญสำหรับการดำเนินการกิจของรัฐ

ภาษีอากร คือ รายได้หลักของประเทศที่รัฐนำไปใช้ในการพัฒนาสาธารณูปโภค (เช่น ถนน โรงพยาบาล โรงเรียน) การจัดสวัสดิการสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวม

16. แนวทาง Digital Tax Administration หมายถึงข้อใดมากที่สุด

ก. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารภาษี

ข. การยกเลิกการจัดเก็บภาษี

ค. การเก็บภาษีเฉพาะบริษัทเทคโนโลยี

ง. การเปลี่ยนภาษีทุกประเภทเป็นสกุลเงินดิจิทัล

เฉลย : ก. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารภาษี

Digital Tax Administration หมายถึง การยกระดับและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาษีโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการทุกกระบวนการ เช่น การยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ (e-Filing) , ระบบเอกสารภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) , การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อความถูกต้อง และการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางดิจิทัล (RD Smart Tax , My Tax Account)

17. ระบบ e-Filing มีประโยชน์สำคัญอย่างไร

- ก. ช่วยให้อัปโหลดแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ข. ใช้ยื่นขอหนังสือเดินทาง
- ค. ใช้ลงทะเบียนเลือกตั้ง
- ง. ใช้ชำระค่าปรับจราจรเท่านั้น

เฉลย : ก. ช่วยให้อัปโหลดแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ระบบ e-Filing (Electronic Filing) ของกรมสรรพากร พัฒนาค้นขึ้นเพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษี (เช่น ภ.ง.ด.90/91 , ภ.ง.ด.50 , ภ.พ.30) และชำระภาษีผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และขยายเวลาการยื่นแบบเพิ่มให้อีก 8 วันจากกำหนดเวลาปกติ

18. การนำข้อมูลจำนวนมากมาวิเคราะห์เพื่อบริหารภาษีมีประโยชน์เด่นในด้านใด

- ก. ช่วยวิเคราะห์ความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ
- ข. ทำให้ไม่ต้องมีกฎหมายภาษี
- ค. ทำให้ประชาชนทุกคนเสียภาษีเท่ากัน
- ง. ทำให้ไม่ต้องตรวจสอบข้อมูลอีกต่อไป

เฉลย : ก. ช่วยวิเคราะห์ความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ

การนำข้อมูลจำนวนมาก (Big Data Analytics) และระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ จะช่วยให้กรมสรรพากรสามารถประเมินและจำแนกความเสี่ยงของผู้เสียภาษีได้อย่างแม่นยำ ช่วยลดการซ้ำซ้อนในการตรวจผู้ที่เสียภาษีถูกต้อง และมุ่งเน้นตรวจสอบกลุ่มที่มีสัญญาณความเสี่ยงสูงในการหลีกเลี่ยงภาษี ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

19. แนวทางการขยายฐานภาษีควรมุ่งไปที่ข้อใด

- ก. ทำให้ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องมากขึ้น
- ข. เพิ่มภาษีเฉพาะผู้เสียภาษียรายเดิมเสมอ
- ค. ยกเลิกฐานข้อมูลผู้เสียภาษี
- ง. ลดจำนวนผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบ

เฉลย : ก. ทำให้ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องมากขึ้น

การขยายฐานภาษี (Tax Base Broadening) มีเป้าหมายหลักในการดึงผู้มีเงินได้หรือผู้ประกอบการที่ถึงเกณฑ์ตามกฎหมายแต่ยังอยู่นอกระบบให้เข้ามาอยู่ในระบบภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม และลดภาระการแบกรับภาษีตกอยู่กับกลุ่มเดิม ๆ

20. การส่งเสริม Tax Compliance หมายถึงข้อใด

- ก. ส่งเสริมให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง
- ข. ส่งเสริมให้ประชาชนไม่ยื่นภาษี
- ค. ยกเลิกการตรวจสอบภาษี
- ง. ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ภาษีทุกปี

เฉลย : ก. ส่งเสริมให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

Tax Compliance หมายถึง "การปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร" ซึ่งกรมสรรพากรเน้นสร้าง Voluntary Compliance (การสมัครใจในการเสียภาษี) โดยการอำนวยความสะดวก ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ และพัฒนาระบบบริการดิจิทัล เพื่อช่วยให้ผู้มีเงินได้และผู้ประกอบการสามารถคำนวณ ยื่นแบบและชำระภาษี

ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามกำหนดเวลา

21. ข้อใดสอดคล้องกับแนวคิด Taxpayer Centric มากที่สุด

ก. ออกแบบบริการโดยคำนึงถึงผู้เสียภาษีเป็นสำคัญ

ข. ให้ผู้เสียภาษีเดินทางมาติดต่อราชการทุกเรื่อง

ค. ลดช่องทางออนไลน์

ง. เพิ่มขั้นตอนเอกสารให้มากขึ้น

เฉลย : ก. ออกแบบบริการโดยคำนึงถึงผู้เสียภาษีเป็นสำคัญ

Taxpayer Centric (แนวคิดที่ยึดถือผู้เสียภาษีเป็นศูนย์กลาง) คือ การปรับเปลี่ยนมุมมองและกระบวนการทำงานของกรมสรรพากรจากการเน้นผู้จัดเก็บมาเป็นการเน้นผู้รับบริการ โดยพัฒนาบริการทางเลือกและเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก รวดเร็ว ลดภาระ เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้ง่ายที่สุด

22. การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐสามารถช่วยกรมสรรพากรในด้านใดมากที่สุด

ก. เพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและบริหารจัดการเก็บภาษี

ข. ทำให้กรมสรรพากรออกกฎหมายได้เองทุกประเภท

ค. ทำให้ยกเลิกภาษีได้ทั้งหมด

ง. ทำให้กรมสรรพากรทำหน้าที่แทนทุกกระทรวง

เฉลย : ก. เพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและบริหารจัดการเก็บภาษี

การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (Data Integration / Data Sharing) เช่น ข้อมูลการจดทะเบียนพาณิชย์จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูลการโอนอสังหาริมทรัพย์จากกรมที่ดิน หรือข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกจากกรมศุลกากร ช่วยให้กรมสรรพากรมีฐานข้อมูลที่ครบถ้วน สามารถตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ความเสี่ยง และอำนวยความสะดวกในการเติมข้อมูลแบบภาษีล่วงหน้า (Pre-fill) ให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

23. การพัฒนาระบบบริการภาษีออนไลน์สอดคล้องกับหลักใดมากที่สุด

ก. การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ข. การเพิ่มขั้นตอนราชการ

ค. การรวมศูนย์เอกสารกระดาษ

ง. การจำกัดสิทธิของผู้เสียภาษี

เฉลย : ก. การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

การพัฒนาระบบบริการภาษีออนไลน์ (เช่น e-Filing , My Tax Account , e-Tax Invoice & e-Receipt) มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก ให้ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถทำธุรกรรมทางภาษีได้ทุกที่ ทุกเวลา (24/7) ลดภาระในการเดินทาง ลดเวลา และลดค่าใช้จ่ายตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

24. หากกรมสรรพากรใช้ระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อเลือกกรณีตรวจสอบ เป้าหมายสำคัญคือข้อใด

ก. ใช้ทรัพยากรในการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. ตรวจสอบผู้เสียภาษีทุกคนทุกวัน

ค. เลือกตรวจโดยไม่มีหลักเกณฑ์

ง. ยกเว้นการตรวจสอบกิจการขนาดใหญ่

เฉลย : ก. ใช้ทรัพยากรในการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk-based Audit) ช่วยให้กรมสรรพากรสามารถคัดกรองและมุ่งเน้นการใช้กำลังเจ้าหน้าที่และทรัพยากรไปตรวจสอบกลุ่มที่มีแนวโน้มหรือสัญญาณความเสี่ยงสูงในการหลีกเลี่ยงภาษี ขณะเดียวกันก็ช่วยลดการรบกวนหรือไม่สร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

25. ข้อใดสะท้อนหลักธรรมาภิบาลในการจัดเก็บภาษีมากที่สุด

- ก. โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้
- ข. เลือกปฏิบัติตามฐานะของผู้เสียภาษี
- ค. ใช้ดุลพินิจโดยไม่ต้องอธิบายเหตุผล
- ง. ปกปิดหลักเกณฑ์ทั้งหมดจากประชาชน

เฉลย : ก. โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เป็นหัวใจสำคัญของหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงานภาครัฐและการจัดเก็บภาษี โดยการจัดเก็บภาษีต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เปิดเผย โปร่งใส ปฏิบัติต่อผู้เสียภาษีทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมตามกฎหมาย ตลอดจนมีระบบที่เปิดให้ผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบ อุตรรณ์ หรือสอบถามข้อสงสัยได้

26. นาย ก. ต้องการยื่นแบบภาษีโดยไม่เดินทางไปสำนักงานสรรพากร วิธีใดสอดคล้องกับการให้บริการภาครัฐดิจิทัลมากที่สุด

- ก. ใช้บริการยื่นแบบออนไลน์ของกรมสรรพากร
- ข. ไม่ต้องยื่นแบบ
- ค. ส่งข้อมูลให้ร้านค้าทั่วไปดำเนินการแทนโดยไม่ตรวจสอบ
- ง. รอให้เจ้าหน้าที่เดินทางมาหาที่บ้านเท่านั้น

เฉลย : ก. ใช้บริการยื่นแบบออนไลน์ของกรมสรรพากร

การยื่นแบบผ่านระบบออนไลน์ (เช่น e-Filing หรือแอปพลิเคชัน RD Smart Tax) เป็นการให้บริการภาครัฐดิจิทัลที่ช่วยให้ผู้เสียภาษีสามารถยื่นแบบและชำระภาษีได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่ต้องเดินทางไปสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

27. เจ้าหน้าที่พบว่าผู้ประกอบการบางรายมีข้อมูลรายได้ไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่กรมมีอยู่ ควรดำเนินการอย่างไร

- ก. ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามอำนาจและขั้นตอนของกฎหมาย
- ข. ประกาศว่าผู้ประกอบการมีความผิดทันที
- ค. ยึดกิจการทันทีโดยไม่ตรวจสอบ
- ง. เปิดเผยข้อมูลของผู้ประกอบการต่อสาธารณะ

เฉลย : ก. ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามอำนาจและขั้นตอนของกฎหมาย

เมื่อพบข้อมูลรายได้ที่ไม่สอดคล้องกัน เจ้าพนักงานสรรพากรจะต้องดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย เช่น การออกหนังสือเชิญพบเพื่อขอทราบข้อเท็จจริง ออกหมายเรียกเพื่อตรวจสอบเอกสาร บัญชี หรือหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการในการชี้แจง ก่อนที่จะพิจารณาประเมินภาษี เบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มต่อไป